БОНКИ МИЛЛИИ ТОҶИКИСТОН

ШАРҲИ НИЗОМИ МОЛИЯВИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН ДАР СЕМОҲАИ ЧОРУМИ СОЛИ 2019

Дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳолати 31 декабри соли 2019 дар маҷмӯъ 75 ташкилоти қарзии молиявӣ, 19 ташкилоти суғуртавӣ, 6 ташкилоти лизингӣ, 33 ташкилоти ломбардӣ, 2 биржаи фондӣ (Биржаи фондии Осиёи Марказӣ ва Биржаи фондии Осиё), Фонди дастгирии соҳибкории назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон (Фонди дастгирии соҳибкорӣ) ва Агентии суғуртаи иҷтимоӣ ва нафақаи назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон (АСИН) фаъолият намуданд.

Дороиҳои умумии бахшҳои низоми молиявӣ дар ҷамъбасти соли 2019 дар маҷмӯъ ба 24 325,6 млн. сомонӣ баробар гардид, ки афзоиши он дар муқоиса ба соли қаблӣ ба маблағи 1 027,3 млн. сомонӣ ҷамъбаст гардид. Зиёд шудани дороиҳои бонкҳо, ташкилотҳои маблағгузории хурд, ташкилотҳои суғуртавӣ, лизингӣ ва Фонди дастгирии соҳибкорӣ дар давраи ҳисоботӣ ба афзоиши дороиҳои низоми молиявӣ мусоидат намуд. Дороиҳои низоми молиявӣ нисбат ба маҷмӯи маҳсулоти дохилӣ дар ин давра ба 31,4 фоиз баробар гардид.

Сохтори низоми молиявии Ҷумҳурии Тоҷикистон

	31.12.2019			
	адад	**дороиҳо (млн. сомонӣ)**	**(% аз ҷамъ)**	**Афзоиши дороиҳо нисб. авв. сол (%)**
Ташкилотҳои қарзии молиявӣ	**75**	**21 975,9**	***90,3***	**3,7**
Бонкҳо	***17***	***18 725,4***	***77,0***	***3,6***
*Бонки давлатӣ**	*3*	*9 289,4*	*38,2*	*-3,2*
Бонки исломӣ	*1*	*113,5*	*0,5*	*-*
Бонкҳои хориҷӣ	*6*	*2 554,4*	*10,5*	*19,0*
Бонкҳои дигар	*7*	*6 768,1*	*27,8*	*6,9*
Ташкилотҳои маблағгузории хурд	***58***	***3 250,4***	***13,4***	***3,8***
Ташкилотҳои амонатии қарзии хурд	*22*	*2 635,4*	*10,8*	*-0,7*
Ташкилотҳои қарзии хурд	*6*	*238,9*	*1,0*	*26,7*
Фондҳои қарзии хурд	*30*	*376,1*	*1,5*	*30,8*
Филиали ташкилотҳои қарзии молиявӣ	***328***			
Ташкилотҳои суғуртавӣ	**19**	**452,9**	**1,9**	**21,8**
Ташкилотҳои лизингӣ	**6**	**221,9**	**0,9**	**20,3**
Ташкилотҳои ломбардӣ	**33**			
Биржаҳои фондӣ	**2**			
Фонди дастгирии соҳибкорӣ	**1**	**242,4**	**1,0**	**5,8**
АСИН**	**1**	**1 432,5**	**5,9**	**9,2**
Ҳамагӣ:	***137***	***24 325,6***		***4,4***
Бо % нисбат ба ММД	***31,4***			

**Бо иштироки сармояи давлатӣ*

***Агентии суғуртаи иҷтимоӣ ва нафақаи назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон*

Аз дороиҳои умумии низоми молиявии кишвар 90,3 фоизи он ба низоми бонкӣ рост омада, ҳиссаи боқимондаро дороиҳои ташкилотҳои суғуртавӣ (1,9 фоиз), ташкилотҳои лизингӣ (0,9 фоиз), Фонди дастгирии соҳибкорӣ (1,0 фоиз) ва АСИН (5,9 фоиз) ташкил медиҳанд.

Низоми бонкии кишвар аз ду гурӯҳ: ташкилотҳои қарзӣ ва ташкилотҳои қарзии исломӣ ва дар навбати худ ташкилотҳои қарзӣ аз бонкҳо ва ташкилотҳои маблағгузории хурд (ташкилотҳои амонатии қарзии хурд, ташкилотҳои қарзии хурд ва фондҳои қарзии хурд) иборат мебошад. Дар ҷамъбасти соли 2019 дороиҳои низоми бонкӣ ба 21 975,9 млн. сомонӣ баробар гардид, ки нисбат ба ҷамъбасти соли қаблӣ 3,7 фоиз зиёд мебошад.

Дар давраи ҳисоботӣ дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон 328 филиали ташкилотҳои қарзии молиявӣ ва 1 500 маркази хизматрасонии бонкии онҳо хизматрасониҳои худро ба аҳолии кишвар пешниҳод намуданд. Илова бар ин, шумораи суратҳисобҳои бонкии барои муштариён кушодашуда, 4 057,8 ҳазор ададро ташкил намуда, дар муқоиса ба интиҳои соли қаблӣ 15,4 фоиз афзуд.

Дороиҳои ташкилотҳои суғуртавӣ бошад, вобаста ба зиёд шудани маблағи мукофоти суғуртавӣ ва сармояи баъзе аз ташкилотҳои суғуртавӣ, ба андозаи 21,8 фоиз афзуда, ба 452,9 млн. сомонӣ баробар гардид. Дар ин давра 19 адад ташкилотҳои суғуртавӣ, аз ҷумла 2 ташкилоти суғуртавии давлатӣ, 16 ташкилоти суғуртаи ғайридавлатӣ ва 1 ҷамъияти суғуртаи мутақобила бо 77 адад филиалҳои онҳо хизматрасониҳои суғуртавиро ба аҳолии кишвар пешниҳод намуданд.

Дар давраи ҳисоботӣ дороиҳои Фонди дастгирии соҳибкорӣ ба 242,4 млн. сомонӣ расид, ки нисбат ба ҷамъбасти соли 2018 ба андозаи 5,8 фоиз барзиёд мебошад.

Дороиҳои ташкилотҳои лизингӣ дар муқоиса ба охири соли 2018 ба андозаи 20,3 фоиз афзоиш ёфта, ба 221,9 млн. сомонӣ баробар гардид.

Ҳангоми дастрас гардидани маълумоти зарурӣ аз рӯи фаъолияти Биржаи фондии Осиёи Марказӣ, Биржаи фондии Осиё ва ташкилотҳои ломбардӣ маводи мазкур такмил дода мешавад.